

Sed lugere volo inq̄es nec valeo. q̄si vi-
delicet nulla et nō penitus vberima esset
fletus materia et eo maior quo minus flet.
Nihilomin⁹ accipe consilium tu hodie ad
aliquē sanctorū cōuertere. vt tibi grām hāc
luctus tua impetret oratio. p̄cutiat deus si-
licem cordis tui. v̄rga discipline. vt inde
profuāt aque suauissime et largissime. sic
enī a beata illa/que fletu diluit peccata ma-
ria magdalena. quidā luctus gratiaz obtri-
nuit fm narrationē Guilhelmi parisiē. i
rhetorica sua diuina. q̄ in hac materia/ si-
cut et alie meditatioes sanctorū/ plurimū est
idonea p̄ cōfessione mentis ad luctū. **E**c-
ce p̄stitam⁹ ante p̄sideratōnis nostre o-
culos nō in transitu sed in p̄fundo fixos in-
tuitu/ ad quid geniti sum⁹. quid et vbi fu-
turi sum⁹ ignoram⁹. Quid si abesse orige-
rit p̄pter momētaneā delectatiūculā ab et-
no p̄sortio beatorū. quāta esset illa cōfusiō
deus misericordie. quāta desolatō. Ite ma-
ledicti in ignē eternū Si fletur lachrimis
amissa pecunia veris. si mors amici/ pene
nos exanimat. si qualecunq̄ infortunium
nos tpale cōturbat. Hec oīa ad aīe nostre
mortē quātula sunt. Quale portētū est ge-
stare secūz funus aīe p̄prie. nec iam gestare
sed trahere ad sepulturā infernalē. et instar
frenetici inter p̄pria mala ridere et iocari. ex
emplo vituli qui ducit ad mortē petulco
vanitatis pede saltare. Hōne p̄terea gaudi-
um p̄sens sicut punct⁹ est/ a quo linea mise-
rie trahit in infinitū. Et qui ducit in bo-
nis dies suos in p̄cto ad inferna descen-
dunt. Luctus bonus/ ecōtra lineaz descri-
bit gaudiorū et consolationis sine termino
duraturā. qm̄ breue hic et momētaneū tri-
bulationis in nobis supra modū immen-
sum glorie pondus operat in nobis. p̄ gra-
tiam et in futuro p̄ gloriā p̄stante eo qui est
benedictus in secula seculorū Amen.

Alius sermo fact⁹

in die omnium sanctorū per eundem can-
cellarium.

Exultate qm̄ merces vestra co-
piofa est in celis. Dat. q̄nto
et sententialiter Luc. vi. Do-
cissimi et sapientes viri. veni-
te exultemus dño. quoniam
hoc habet hominū cōmunis natura. vt d̄
patria sua/ nescio qua dulcedine/ cunctos

loqui pariter audireq̄ delectet. Non dege-
nerem⁹ igit̄ ab hoc pio naturaliq̄ deside-
rio dñi de illa mercede celoz que vere p̄ria
n̄ra est. patria finalis et eterna/ sermonē fa-
cere instituimus. Nemo claudat aures. vel
alijs tumultuosus existat. obmutescat gar-
rulus sūmurmurās. puerilis sibilatio q̄
libet cōticescat. quinetiā seclusis ad t̄ps re-
iectisq̄ omnib⁹ ad aīe hostiūz pulsantib⁹/
audiam⁹ et exultem⁹. qm̄ merces vestra co-
piofa est in celis. Qd̄ vt agere et loq̄ digne
possim⁹/ disp̄fatricē mercedis illi⁹ exoran-
tes salutem⁹ p̄ illud angelicūz. Aue maria
zē. **E**xultate qm̄ merces vestra copiofa
est in celis. Si apud incredulos ac vere re-
ligionis exptes habend⁹ mibi sermo esset/
eniti primū oporteret argumētis stabilire
mercedē iustis. et reprobis suppliciu⁹ post
hanc vitā nō deesse. Quisquis enī hoc vel
negat vel in dubiūz reuocat/ cetera que de
virtutib⁹ ac pietate disserueris/ facile p̄te-
nit. Auero/ melius nūc mecūz p̄prehēdio/
suisq̄ agit qui orationē factur⁹ sum/ viris
xp̄iana fide ac pietate diligēter imbutis. q̄
bus certe p̄suasum esse debet et fixa creduli-
tate stabilitum. quoniam qui bona egerūt/
ibunt in vitam eternam. qui vero mala/ in
ignem eternū. Hec incredula mente susci-
piunt vocē n̄ri thematis. Exultate quoni-
am merces v̄ra zē. Nam si de⁹ et remunera-
tor est in se credentiū que admodū publica
nedū theologoz verūetiaz phantū et vni-
uersaliter omninū ratione vrentium vox ac
clamat. alia post hāc vitā iustis merces ne-
cessario sperāda est. Neq̄ enī diuinitatis
iusticie pietatisq̄ cultorib⁹/ sua merces in
hac vita dat que creberrimis exercet erum-
nis. qz omnes q̄ pie volūt viuere in xp̄o p̄
secutionem patiunt. Hec desunt exempla.
Verte oculos ad quēlibet sanctorū omninū
quorum hodie celebritas memorat. Et si
mortalē p̄sentis vite sue cursuz discussis
quid oro te nisi durū penale acerbū et quo-
tidiane mortificationi simillimū reperies
Propter te inq̄t p̄pheta mortificamur to-
ta die. et apls. Scitis hec. R. p. ac fratres
in xp̄o p̄cipuiz idoneis testib⁹ sapiēter cre-
didistis. Testib⁹ in quā qui nec fallere vel-
lent. quippe p̄ sua assertionē nihil in mun-
do hoc nisi tormenta mortem flagellaq̄ re-
portantes. Qui nec p̄terea falli possunt
qui inspirāte deo locuti sunt. q̄. Petri pri-
mo. **Q**d̄ si quis i hoc ceru yenerādo ita

Sermo factus in die

perditus esset et indomite ad fidem ceruicis/nondum futuram sanctorum mercedem crederet. Abscedat peccator. Non expectet ut illud sibi probandum assumat et ingerat solem cecis oculis. *Ha* (o deus equissime) quid apud illum ageret mei sermonis exiguitas/ qui tot et tantis/in casum audit doctissimorum. sanctissimorumque assertiones. testimonia que credibilia facta sunt nimis. probationes et oracula. qui et ipsam spernit diuinam et celicam christi vocem dicentem. Exultate quoniam merces vestra copiosa est in celis.

D *U*is igitur scire o fidelis anima. nam ad tale mihi sermo est. vis scire quoniam copiosa merces sit in celis. non ego sed dominus ipse respondeat *Dei. xv.* Ego pater tuus sum et merces tua magna nimis. O vere magna merces nimis deus. Et tam magna prorsus ut nihil magis posset cogitari. et quicquid de mercede sanctorum aliud dixeris. pro rei magnitudine parum est. exiguum est. indignum est. Illa quippe est que in se supereminenter habet statum omnium bonorum aggregatione perfectum et superexcellenter in se amplectitur/ quicquid diuitiarum/ quicquid delectationis/ quicquid honoris et glorie desiderabile est anime rationali. et ultra in infinitum auctius perfectius et excellentius. *Brandis* sane excellentia atque dignitas creature rationalis. Ea itaque tam capacem fecit deus. ut nihil minus eo ipsa replere possit. quietare nihil. nihil satiare. *Hinc Aug. i. p. fess.* Fecisti nos ad te. et inquietum est cor nostrum donec quiescat in te. *Qua* i re canit propheta. Pars mea deus in eternum. Et alibi. Portio mea etc. *Ierum.* Dominus pars hereditatis mee etc. Bona utique pars et magna portio deus. Et cui non sufficit/ nimis auarus est. nimis audax et stolidus. *Letamini* igitur in domino et exultate iusti et gloriamini omnes recti corde quoniam merces vestra copiosa est in celis. Si pondus laborum vos premit. Si propter iustitiam patimini. Si fame siti frigore corpora vestra propter christum atteruntur. Si ad obediendum deo castigatis corpus vestrum et in seruitute redigitis. si malefuaues spinitis voluptates. honores vanos calcatis. omnia denique ut stercorea arbutramini. gaudete quoniam non sunt condigne passionis huius temporis ad futuram gloriam que reuelabitur in nobis. Sileat querela de labore cum tam certa spes sit de denarium diuini pro solutione. fluuio fatigati parum

gemitis. Sed exultate quoniam etc.

Sed animi nostri naturam agnosco. singularium enumeratione magis capitur et mouetur. Libus integer minus sapit et cotrita suauius redolent aromata. quoniam obrem decisior fiat noster sermo de sanctorum mercede. et ex visibilibus ad inuisibilia transeuntes deducamus a posteriori ut possumus quanta erit et quoniam multa sanctorum retributio. Ex his que apud nos hic agunt videntur quoniam et tanquam aliquo curru vitamur consideratione sensibili ad ea que sensum latent ut cunctis latent capienda. Neque enim in suo fulgore et lumine videri potest a nobis vitatoribus et corporea mole pressis/ sanctorum merces que deus est/ si non aliquibus inuolucris et similitudinibus rerum corporalium fiat obumbratio quedam. prout diuinus dixit pater dionysius. Et inter plurima (quoniam tempus et res exigunt) vertamus oculos nostre considerationis ad aliam hanc vniuersitatem parisiensem nostram. cui nunc commemorata ample dicta intueamur diligenter et solerter ea omnia que ibidem fiunt et tractantur. fortassis agnoscamus quoniam si tamen delectatur et afficitur animus in bonis minimus. Si tam vehementi sollicitudine tam vario multoque studio in vmbra et vestigio et agglutinatum desiderium. Si denique similitudines huius pulcritudinis sapientie et bonitatis in sui delectatione tam incredibiliter nos incendunt inflamant et capiunt. magna esse prorsus et miranda non ambigamus que de hac sanctorum mercede sperare iubemur et debemus. nec inanem cohortationem esse nostri saluatoris. Exultate quoniam merces vestra etc. *Assurgat* igitur nostra consideratio et quadruplex bonum vel si rectius loqui libet quadruplicis boni vmbra vestigiis et odorem/ recogitemus. In hac alma vniuersitate matre nostra/ amari pro mercede siue pariter et conqueri. In artium facultate/ merces est/ naturalium rerum cognitio. et habitudinis causarum ad effectus quo ad bonum quod datur honestum et liberale. In medicine facultate/ merces est sanitatis adeptio/ restauratio seu conseruatio. quo ad bonum placens et delectabile. In decretorum facultate/ merces quedam est tranquilla civium conhabilitatio. par atque delectatio/ quo ad bonum conferens et vtile. *Postremo* in sacre

E

theologie facultate merces ē/ ppositio mo-
 ruz & alta diuinoꝝ ptemplatio quo ad bo-
 num heroicū & supnaturalē. ¶ **M**agnuz
 esse putamus. R. p. et mgrī magnuz si vel
 vnā aliquā ex his mercedibz adipisci con-
 tingat. Certū rei hui⁹ faciunt indiciz/ la-
 bor assiduus & iuge studiū. vigilamus. lu-
 cubramus. & cū multa cerebri vertigine et
 oculoꝝ lēione/libros totos euoluimus.
 Exulamus vltro a p̄ia dulci. charos pa-
 rentes linquimus. estuamus. algemus. si-
 ti fame pauperie & mille incōmodis affici-
 mur. dura quelibet & aspera ppetimur. Ad
 quid ista nisi vt vel in vna vel pluribz pre-
 dictaz facultatū excellentiā mercedis quā
 pollicentur assequi valeamus? Et tū obse-
 cro in his omnibz quid pfectum. quid soli-
 dum. quid vsatiatiū. imo si veritas acri-
 iudicio merita? quid nō diminutuz inane
 anxiū supuacuūq; repies? Potest autē tā-
 ta nos efficacia/talis spes ex illis attrābe-
 re imo & impellere vt in tot grauibz & mole-
 stis studioꝝ laboribz gaudeamus iocūde-
 mur & exultemus. Quale hoc & quantum
 est argumentū o scientifici & pcellētes vni-
 de eterna mercede sanctorū si sic tyale & mo-
 mentaneū nos cōdelectat premiū de felici-
 tate patrie. Si sic placere potest exiliū val-
 lis miserie. de veri summiq; boni sup ple-
 na gustatione si tantū saporis est in ei⁹ per-
 tenuissimo odore. Quāobrē oēs qui spe-
 ratis in dño/ quoz ouersatio in celis est. q̄
 sapienti o silio nō facitis de naufrago ma-
 ri portū. de via vbi liber obsessa terminuz;
 nec habetis hic manentē ciuitatē. sed cum
 aplo futurā inquiritis. Exultate qm̄ mer-
 ces vestra copiosa est in celis. ¶ **O**di diu-
 tius in passumpra similitudine vera fari
 liber. quatin⁹ ex his q̄ anim⁹ nouit. Sur-
 gat ad cognoscēda que nō nouit. et p ea q̄
 didicit amare. discat & inuisibilia diligere.
 Ostēdamus vt possumus in vniuersitate
 illa sup celesti que est mater nostra & libera-
 tm̄ aplm̄/ pfectissima syncerissimaq; veri-
 tate constare omnia q̄ in hac inferiori vni-
 uersitate tanq; in eius figura quadā & ima-
 gine nō sine multa impfectionis admixti-
 one continent. ¶ **N**ūquid vniuersitas il-
 la supercelestis/ grammaticā habet. sermo-
 nis cōgruitate elegantia & p̄rietate venu-
 stissimam? Nulla soloecismozū barbaris-
 morumq; vitia. nulla barbaries incogni-
 ta. nulla subinde verborum sententiarūq;

ieiunā pauperies. Scdm̄ hanc beatissi-
 mi spiritus illi angelici & humani/ quozū
 celebritas agitur/ nūc mutuo nūc cuz deo
 cogitatōnes intimas affectionesq; loquū-
 tur & audiunt. Quos enī aut surdos eos
 quis dixerit? Lum̄ audiat aplm̄. i. Loz-
 rii. Si linguis hominum inquit loquar
 pariter & angelozum zc. & Isaias refert se-
 raphin clamare Sanctus. sanctus. sanct⁹
 dominus deus sabaoth. & talia sunt absq;
 numero. Verū quomō fiat ista locutio/ qz
 nuper & olim disseruisse quod sentiebā me
 mini. non repeto. Vos igitur qui grāma-
 ticam diligitis Exultate quoniaz merces
 vestra multa zc. ¶ **A**d logicā vero transea-
 mus. Linius officiz est a falso vey discer-
 nere. Sed o veritas quanti apud nos re-
 periunt fallaciarum laquei. quot falsigra-
 phe et fucate sophismatū tendicule. Et ue-
 ro in vniuersitate illa celesti & mercede san-
 ctorum/ abest omnis ab eozū logica dece-
 ptio. neq; falsum aliquod/ veri faciem as-
 sumit. nuda fulget veritas. et vclamiē nul-
 lo falsitas operitur. Siue beati illi vtan-
 tur syllogisticis enthymematicisq; discursi-
 sibus. Seu potius (vt quibusdaz placet)
 vnico rectoq; intuitu cognoscant omnia.
 vel in verbo tanq; speculo lucidissimo et
 exemplari perfectissimo cuiuslibet verita-
 tis. Seu etiam in genere pprio & hoc p̄ver-
 bum productū in anima ad similitudinez
 verbi diuini. qd̄ in se simplex existens sen-
 tentiosissimū est & numerose veritatis ex-
 pressiuū. Qui igitur logicā excolitis Exul-
 tate quoniaz merces vestra copiosa est in ce-
 lis. ¶ **P**orro in rhetorica beatissimas at-
 q; fecundissimas incolas vniuersitatis illi⁹
 celestis abūdare certissimū est. nō ad abu-
 sum qualis apud nos inuenimur. ad mē-
 tiendū facile. ad ridendum mordaciter. ad
 fallendū vafre & nequiter. ad nectendū ca-
 lūnias infontibz. deniq; ad attollendū cō-
 tra veritatem mendacium. ad confunden-
 dum fasq; nefasq;. Sed rhetorica talis
 inibi regnat/ per quam incessabili voce et
 oratione decoꝝa iocūda et florida/ in hym-
 nis omnimodis et psalmis dei laudibus
 occupantur. per quaz insup sancti oēs tā-
 quā rhetores peritissimi et patroni aduo-
 catiq; disertissimi fidelissimi et placidif-
 simi/ deflectunt iram iudicis. peccatoꝝ
 veniam. iustis gratiam/ et gloriā impe-
 trantes. Nobis idcirco peccatoꝝ quoz

3

Sermo factus in die

causa in qua perdita est / confugere saluber
rimum est consilium ad tales eloquentissi
mos oratores. hodie precipue quonia mul
tiplicatis intercessoribus / deus abundantiam
sue pietatis fauorabilius largiet. Qui
igitur rhetoricam colitis exultate quonia
merces vestra copiosa est in celis. **C**ete
rum. si mathematicales scientias geometri
am loquor arithmetica musicam et astrono
miam in celis ponimus / non fallimur. non
quod tales per omnia sit usus scientiarum huius
modi apud illos / qualis apud nos existit
Longe perfectior est atque diuiniore. ubi om
nia nude conspiciunt facta in numero po
dere et mensura. Musica pre ceteris ita il
lic exerceri perspicuum est / ut non alia videatur
sapientissimo Augustino esse beatissi
morum illorum spirituum occupatio / quod ut
pleni sint modulis in laude et canore iubi
lo. ubi vna vox est letantius et vnus ardor
cordium. O felix illa ciuitas in qua magna
solennitas et in qua iocunda curia que cur
re proorsus nescia. Nam sicut letantium om
nium habitatio est in te. Idcirco beati qui ha
bitant in domo tua domine in secula seculorum
laudabunt te. et cantabunt canticum nouum in
choro et tympano cordis et organo. Totum
preterea mundus concinet auribus beatorum car
men pulcherrimum et armoniam numerosam
suauemque resonabit. Ita etiam ut quod mireris /
infernales gemitus stridores horridos et
rabidi ululatus demoniorum concurrunt ad
integritate melodie homini dulcissime. quod in
inferno tenor est iusticia. et in celo mollior
cantus misericordia. Juxta illud Miseri
cordia et iudicium cantabo tibi domine. Quod per
funde notatum est in hymno paschali. Luz
ei premitit / auroa lucis rutilat etc. Sub
infert pro integritate carminis / gemens in
fernus ululat. Amplius essentialis beatitu
do sanctorum instar tenoris cuiusdam inenar
rabilis pseuerat. Accidentalibus vero instar
discantur varij. Hinc intensior accrescit alti
nunc remissior depressius sonat. Qua in re ni
hil esse dicit deuotus Berni. quod magis sta
tus glorie celestis representet / quod alacritas de
um laudantium eius iubilantium et exultantium
hilaritas. Hilaritatem intellige. non petulan
tem. effrenam. dissolutam et nescio quo lenoci
nio notularum. lasciuam et eiusdem repetitione
fastidiosam. quali prestrepunt magnatum te
pla domus siue conuiuia. Hec nempe hila
ritas in se plus libidinosae et yefane dissolu

tionis quod spiritualis suauitatis quicquid
habet. Ipsa vero hilaritas deuotorum / so
bria est. grans. modesta. et miro ineffabili
que dulcore rapiens animorum / dilatans et ab
sorbens. ut se iam non capiat in se deficiat.
fiatque nescio quis spasmus extasis vel ex
cessus. ut alendam et philomenam videre est
cadendo deficere. Vel tunc exultat animus
id est extra se saltat per gestum corporis decoros ta
men et iubilat inenarrabiliter. Hunc vero
musicalis succentum / non admittit nisi puri
tas cordis. verumque illud. Laus iocunda de
cora quonia voci concanora puritas est
cordium. Ex his et alijs / que circa faculta
tem artium agunt per que quid agit in celis
verumque cognoscimus. Colligite per d. et f. quod
rationabiliter exhortat nos rector vniuer
sitaris illius dicens Exultate etc. **S**ub
sequenter obijcit nostre considerationi fa
cultas medicine cuius finis est sanitas. ref
omnium que hic optant desideratissima.
quaquam innumerabiles sunt morborum spe
cies quibus mederi ars humana non sufficit
Satisque ad hanc rem probationis affert
ipsum senium quod vlla nequit arte restau
rari. Quid autem in celis ubi nec languor
nec senium. non mors. non estus februm sed
perpetuo vigore iuuentutis quatuor do
ctes corpus ipsum ornant. perficiunt coso
lidant. ut sit persulgidum. agile. peruium. pulch
rissimum. impassibile. Exultate ergo quibus cura est
sanitatis. quonia merces vestra copiosa
est in celis. **S**ed est fortasse quispiam cui
regnum et principatum placeret regimem
leges decretaque cognoscere. cognitas ad ci
uium pacem et amorem dirigere. et per has
coercere flagitiosos et premigere iustos alli
cere. conformiter egregij poete quod per sin
gulari laude romanis attribuit perere sub
iectis et debellare superbos. eneid. vi. Sed
o quot anxietatibus et plerumque frustra in
his laboratur. quod se penumero pro pace di
scordia. pro vnitatis lites atque dissidia. pro
reque demum inquietudo acerbissima sub
oriuntur. vel ob onerosam multitudinem
legum et inuolutam canonum perplexi
tatem. Aut quod subuertunt iudicium animos
spes metus meror gaudium. Aut maxie
quia pueri difficile corrigunt. et stultorum in
finitus est numerus. Sic certe stultorum. ut
gloriantur cum malefecerint et exultent in rebus
pessimis. Qualiter exultant si me interro
gas. quia profecto extra naturam suam et

In beluina brutalitate sese deiciunt et om-
nis exultatio talis maligna est. Ja. iij. **S**o-
vere beata ciuitas illa/ celestis vniuersi-
tatis. vbi rex vnus/ deus est. vnica lex cha-
ritas. et hec pace eterna colligat suos ciues
et opulentissima pascit in requie. obeditur
que propheticæ monitioni. filie syon exultet
in rege suo. Exultate et vos quoniaz mer-
vest. cop. 2c. **A**d postremum/ conuertamur
oculos mentis ad diuinaz illam sacramque
theologie facultatem/ per qua bonum he-
roicum et diuinum contemplan- do adipisci
satagimus. et sane sic adipiscimur dum ver-
borum doctrinam/ operibus compleamus.
Tunc enim exultabimus id est extra nos in
celum et deum saltabimus et leuabimus nos
supra nos ad instar solitarij. Et hic obse-
cro et obtestor vos per hodiernaz que ma-
gna est celebritate/ et per illum qui ait Beati
qui aud. verbum dei. et cust. il. Et rursus.
Qui ex deo est/ verba dei audit/ quatinus
sustineatis me modicum/ adhuc in sermone
meo. **N**unc enim ad altiora profundioraque
hodierni euangelij mysteria pgerere dispo-
sui. et nisi me mea fallit estimatio/ libenter
audietis. **S**umus itaque theologus/ et do-
ctor noster Iesus christus. in doctrina sua
sublimissima/ et a communi hominum sapien-
tia alienissima/ in euangelio hodiernæ cele-
britatis/ septem saltus edocuit/ sub numero
septem beatitudinum. per quos itur in celum
et copiosa merces apprehenditur. nunc in spe-
se/ et pregustatione quadam/ spiritus. tan-
dem ire et plena perfectaque fruitione. Hec
sunt testimonia domini de quibus pphet-
ta. hereditate adquisitiuæ testimonia 2c. Hec
est mystica iacob scala. vbi beatus ille vir
currit/ et auxilium abs te/ nunc ascensiones
in corde suo disposuit et vadit de virtute in
virtute/ donec videat deus deorum in syon.
Et quis vnicus in genere sit saltus quez
Aug. posuit amorem dei vsque ad contem-
ptum sui. sicut contra amor sui vsque ad con-
temptum dei mergit in infernum. nihilominus
septuplex hic gradus aut saltus in specie nu-
meratur. quibus exultant id est extra se saltant
et salunt/ sancti in gloria celestis mercedis
et per eos deducit dominus populum suum in exul-
tatione. dominus ille qui ascendit iter pandens
ante eos. qui exultauit vt gigas ad curren-
dam viam a sum. ce. egres. ei. 2c. **P**rimus
saltus est/ a rebus istis sensibilibus et diuinijs
mundanis/ abstractio. duz ipsa ponit se ipsas

super res istas temporales in altioraque surgit et
fit celo proximior. Hoc faciunt pauperes/ diui-
tias preterentes et subiectas pedibus humi-
lis affectionis concalcantes. Et opposito
viri diuitiarum/ eis misero modo suppedita-
tur. et sicut onus graue per cupiditatis mo-
lem grauantur super eos. propterea diuitie sunt
eis quasi mola asinaria ad collum suspen-
sa. qua nitentes sursum saltare/ retorquentur
in profundum. quemadmodum de saxo siza-
phi/ poetica est fictio. Et applica vox cla-
mat. Qui volunt diuites fieri/ incidunt in
temptationem et in laqueum diaboli. Noli igitur
et non sarcina diuitiarum et cupiditatis
visco in celos saltare. tunc (mibi crede) con-
siliu est/ vt paupertatem spiritus arripias/
leuem expeditam et liberam. quam si Iste cre-
dis pauperes homines/ in sancto israel ex-
ultabunt. **S**ecundum saltus operatur scilicet
beatitudo mititatis seu mansuetudinis. Et
hic fit non tantummodo super res istas temporales
quinetiam super ipsos homines/ qui nobis vici-
niores sunt. a quibus plerumque grauat saltato-
rum celestis iniurijs. molestationibus. contra-
melius probrijsque. Sed in hoc saltu super
homines et ipsorum incommoda/ erigit homo
per mansuetudinem. et sic erigit/ vt in eo ni-
hil turbationis inferre valeant. nihil lesio-
nis. sed a talibus iniuriarum insultibus sursum
magis impellit/ et dei cooperatione attollit.
Probat hoc/ verbum psalmiste. Exaltauit
mansuetos in salutem. Et iterum suscipiens
mansuetos dominus. suscipiens exponere sursum
capiens. humilians autem peccatores et subij-
ciens vsque ad terras. Hinc exclamatio illa
ad dominum. Exultatio mea. i. saltatio mea. erue
me a circumdantibus me. **I**n tertio gradu
scale beatificæ et mystice constituitur saltator
noster celestis/ dum transilit proprium corpus
et exemplo Abrae egreditur de domo pa-
tris sui. qui in primo saltu reliquerat ter-
ram suam. et in secundo cognationem suam. **S**ormi-
ter ad verba scripture in Heu. Egredere de
terra ecce saltum super opes terrenas. Et de
cognitione tua. ecce saltum super homines cog-
natos et affines. Et de domo patris tui.
Ecce saltum super sensus proprios corporales.
Quid enim congruentius significat domum
patris/ quam contubernium proprii corporis?
Quisquis vero ad hunc gradum tertium molitur
ascendere/ vt salubriter luceat necesse est.
Tur ita vt luceat? Quia certe nisi per fluctus
lachrymarum/ exoneret sensualitas/ malitia

3

k

Sermo factus in die

cupiditatibus intro nascentibus/ ex putri fo-
mitis corruptione. et nisi diluuium aquarum
talium/ sumergant egyptium vitiorum/ cōfestim
sensualis pharao cum equitibus suis animas
israeliticā sursum nitentēprehēdit. pphē-
sam circūligat funibus peccatorum et circūliga-
tam trahit et turbat in dānatōis abyssus
Ueraciterque tunc potest exclamare miserabi-
lis homo talis. Quoniam iniquitates sup-
gressę sunt caput meum. et sicut onus graue
grauate sunt sup me. Et rursus. Intraue-
runt aque usque ad animam meam. infusus sum
in limo profundum etc. Sed tanto discrimini
quale propinabit remedium? Utrique luctus et la-
chryme. Ad quid ita? Ut reductis aquis ma-
ris aquis. scilicet amare penitentię sup egyptios
sensualitatis. ascendat anima gratulabunda li-
bertate/ per desertum huius infelicitatis/ in terram
celestis promissionis. Recogitet uehementer
profunde ac frequenter statum suum. conditionem
suam sine se. Audiatur quod terribilis in filiis
deus sup filios hominum. Penset quod incerta su-
per ipsam sunt diuine seueritatis seu mise-
ricordie iudicia. Clamat proinde cum Anselmo.
Deus ubi sum. et ubi non sum. quoniam ubi
ubi futura sum nescio. Ponat assidue cor-
ram oculis suis in lumen fidei/ quanta eam si re-
cte uixerit merces manet in celis. Sin autem
horredo addicienda est supplicio. Sic o-
dine exultauerunt filie iudee aie uidelicet cōfi-
tentes propter iudicia tua. Sic post fletum
et lachrymas exultationem inducis Thob.
iij. Sic proinde qui seminant in lachrymis/ in
exultatione metent. Hec est exultatio cum tre-
more per quam anima deserit propriam carnali-
tatis domum et ab omnibus voluptatibus illece-
brantibus tenacibus uinculis semet absolvit.
Et siquidem tres isti gradus scale nostre euan-
gelice incipientes respiciunt. **S**ubsequens
gradus proficiens decet. quem per quartum
beatitudinis saltum attingimus. Et hic est
esuries sitisque iusticie. Hic anima seipam
erit et deserit. dum affectu quodammodo seposito
non iam querit quod sua sunt. Sed affectione
iusti/ tota succendit et ipsius esurie sitisque tor-
quetur dicens. Concupiuit anima mea deside-
rare iustificationes tuas in omni tempore. cum illis
de quibus propheticus sermo est ad dominum. in iusti-
cia tua exultabunt. sicut exhortatur alibi. Ex-
ultate iusti in domino. Iustos accipe qui esu-
riunt sitiuntque iusticiam. Tunc hoc agit anima.
tunc exilit et exultat. dum eleuata triplici gra-
du priori/ uidet adhuc quod longe sit ab illa

iusticia beatorum. quod impar existat tali tante-
que retributioni gratiarum et laudum. qualem
et quantam apud se meretur creator suus. repa-
rator suus/ pector et saluator suus. et agno-
scens imperfectum suum. iam non in se manet.
sed clamans exultat. Deficit caro mea et cor
meum. deus cordis mei et pars mea deus in-
eternum. **P**riusque ad ulterius pergamus
attendere libeat sub palpabili manu ducti-
one/ qualiter in meditatione nostra sic ex-
ardescit ignis dilectionis diuine. quem ad-
modum in ipsa lignorum exustione prospice-
re est. de quibus in psalmo. Exultabunt om-
nia ligna siluarum a facie domini. qui ignis
consumens est secundum alium prophetam. Pri-
mo omnium/ consumitur humiditas extrin-
seca/ aliunde concreta. conformiter ad ab-
iectionem diuitiarum. Dehinc cortex vicini-
orum cum suo humore resoluitur. habes secundum
gradum. Subinde calor intimus agens
penetrat poros. eosque ab humore natura-
li sensim euacuat. habes tertium. Dein-
ceps dominatur ignis super lignum/ adeo quod
propria incipit deserere formam substantiam
et materiam. habes quartum. Relinquit tandem car-
bo uiuus. ubi iam non est fumalis euapo-
ratio. non flamma sub obscurior/ quem ad-
modum in prima duplicitate. Hec est ibi vo-
lantis scintillarum crepitus. non rapax aut
sonorus vel stridulus ardor velut in tertio
gradu et quarto. Sed illic est igneitas que-
dam perlucida et quieta. totum carbonem suc-
cendens illuminans et tranquille possidens
incorporans et uniens. Ubi tres inueni-
es reliquos gradus/ plus ratione quam tem-
pore distinguibiles. ardorem uidelicet. ful-
gorem. et quietum uiuificumque calorem. **E**t
hic status/ respicit tres nouissimos gradus
scale euangelice. secundum tres saltus beatitudi-
nis trine. qui gradus et saltus sunt perfectio-
rum. qui iam ultra semetipsos abeunt/ cum
angelicis etiam spiritibus conuersant in ce-
lis et pedibus sincere contemplationis in
ipso deo gradiuntur et exultant. **H**ec mi-
reris si extra se animam in deo saltare posue-
rim. cum dicat Bregio. angelos in deo cur-
rere. et maria in cantico. Exultauit inquit
spiritus meus in deo salutari meo. quod esse
futurum/ vnus prophetarum Abacuc posue-
rat. Exultabo ait in deo Jesu meo. et apo-
stolus. Siue inquit mente excedimus deo
etc. **S**unt plane in ipsa etiam trinitate
(si dicere fas est) secundum tria appropriata. tres

2

D

animarū saltus sine exultatione / cōformi
 ter ad tres nouissimas beatitudines. Pri-
 ma exultatio est misericordissimi amoris
 in spiritu sancto. qualiter exultauit xp̄s in
 spiritu sancto. sicut habetur Luce. x. Pro-
 pterea beati misericordes q̄ misericordiā
 que sp̄i sancto pp̄ia est / consequentur. Se-
 cundam exultationem intelligo purissime
 et mundissime cognitionis. in filio. in quē
 credentes (inquit petrus) exultabitis leticia
 inenarrabili. Idcirco beati mundo corde
 quoniam ipsi deū videbunt. In tertia exul-
 tatione est pacatissima et imperturbabilis
 quies in ipso patris secretissimo altissimo
 q̄ refugio. Hanc beati pacifici quia filij dei
 vocabunt. Si filij et heredes. heredes qui
 dem dei. coheredes autē xp̄i. ¶ Tunc in pa-
 ce facte est locus anime. habitatio eius in
 syon. Ibi filie syon filie pacis / exultant in
 rege suo. Et quelibet secreta dicit In pace
 in id ip̄m dormiā et requiescā. Ad hanc in-
 uitabat apostolus ad Colossensē scribens
 Pax xp̄i exulter in cordibz vestris. Hinc
 Petrus dicit. bonū est nos hic eē. Et pau-
 lus. Cupio dissolui esse cum xp̄o. Hic
 quiescit anima in monte sancto domini.
 Hic rachaele mortua / amantissimus dñi
 beniamin nascitur in mentis excessu. Hic
 in celo mentis sereno / apparet signum ma-
 gnū / mulier amicta sole. et luna totius mu-
 tabilitatis / sub pedibz ei. Hic est pax que
 erupit omnes sensum. in qua pace si pfici-
 atur / consistit felicitas et sanctorū merces.
 fm̄ deductionē Aug. Hic abraham ad ho-
 stium tabernaculi in seruoze diei decem su-
 scepit in angelis. Hic Jacob / vitioz sup-
 plantator / in lucra fortis est erga deum. et
 carnalitatē neru⁹ in femore marcescit. Hic
 moyses diuinā intrat caliginē. Hic aaron
 pp̄iatoriū federis et sancta sanctorū intrat
 Hic helyas ad hostium spelunce videt do-
 minū in sibilo aure tenuis post vehemen-
 tem spirituz. zc. Idē postmodū in igneo
 curru amoris in celuz subuehitur. Hic di-
 cit dauid in mentis excessu. omnis hō mē-
 dat. Hic sanctuariū dei intrans cōsiderat
 nouissima peccatorū. Hic salomon euect⁹
 dum clamauit Vanitas vanitatum et oīa
 vanitas. Hic anima osculatur deū osculo
 oris sui. et in sui sponsi cubiculo cum am-
 plexibz conuiescit. Hic tandē Iohes est
 in spiritu. et nouissima contemplat. ¶ Exul-
 tate igit exultatōe septēplici / correspondēt

ad septē beatitudines i euāgelica scala nu-
 meratās fm̄ triplicē statū incipientiū qui
 aialis est. pficientiū qui rōnalis. pfectozū
 qui sp̄ialis iudicat fm̄ Bern. ad fratres d
 monte dei. Stat⁹ impfectozū lāguet amo-
 re casto et diuino. qz p̄ ip̄m quodāmo inci-
 pit decoqui et non absqz grauibz molestijs
 ab innatoz vicioz scoria et rubigine pmū-
 dat. Sic erat q̄ dicebat. Adiuro vos filie
 hierusalē si inueneritis dilectū meū vt an-
 nūciatis ei qz amore languet. Et rursus.
 Fulcite me floribz stipate me mal qz amo-
 re lāguet. Porro aīa i statu pficientiū / amo-
 re iam morit. dum talibz caret molestijs. id
 circo dicta ē fortis vt mors dilectio. Deni-
 qz in statu pfectozū aīa post lāguorē et mor-
 tem / viuūt amore quo viuebat apls dices.
 Vivo ego iam nō ego. viuūt in me christ⁹
 ¶ Vide figurā in xp̄o. languit in passiōe.
 mortu⁹ in tumulatōe. vixit in resurrectōe.
 Sic semen humi iactū premis. alterat. de-
 hinc morit. tandē in fructu viuificat. Sic
 regina saba / dñi videre vult regē solomonē
 prius verat in itinere. post hoc morit stu-
 pore. nō enī erat pre stupore vltra in ea sp̄i-
 ritus. iij. Reg. i. Demū viuūt leticia et exul-
 tatione iubilās et exultās Beati inqt viri-
 tui et beati serui tui. ij. paral. ix. ¶ Sup̄sūt
 plurima que plixtatē odiū subtricare cō-
 pellit. sed fingam⁹ nūc. qui potius sanctos
 sanctasqz oēs quoz merces copiosa est in
 celis nos allocutione blanda et amicā tali-
 ter exhortari. Exultate charissimi. exulta-
 te. Et ad nram beatā societate p̄pero saltu
 virtutis occurrere. En assum⁹. En expecta-
 mus. En p̄mptos cernitis. ferre petim⁹ au-
 xiliū. tum orationibz nostris ad deū. tum p-
 tectionibz erga rugientē inimicū. Fuimus
 qd̄ estis. nemo desperet. nemo excusatōes
 querat in peccatis. Erat par in carne fragi-
 liras. Similē hostiū rabiē experti sumus
 Quid autē. siquidem cor nrm̄ et caro nra ex-
 ultauerūt in deū viuū et in ymbra alarum
 suarū exultauim⁹. Adhesit anima post eū.
 nos suscepit dextera eius et liberati sumus
 Atqz eundē qui copiosa merces ē / in amif-
 sibiliter attingim⁹. Idem vobis qui et no-
 bis fuit auxiliator / est dominus. Idē triū-
 phus reponmitti ē. similis merces si exultā-
 tes in deo exultaueritis / reseruat. Verū si
 mercedis premiū placet. non terreat labor
 certaminū. Unusquisqz enim pp̄iaz mer-
 cedem accipiet fm̄ laborem suum. Qd̄ si

Sermo factus in solennitate

absq; vlla fictione nos amatis et amantes bonoratis. nostrū diligite p̄fortiū. nostra vota cōplete et vehemēs qđ de vestra salute gaudium capim⁹ frustrare nolite. **P**igear tamē aliquādo imo et pudeat tot dura aspera et horrida p̄ pituris quotidie p̄peti et p̄ insano amore mortaliū/ tam indigne cōtumelioseq; torqueri vt indigni⁹ p̄reca/ tis. ad n̄m vero tam iocundū tam amabile serenū et desiderabile p̄fortiū lenis aut languidis vel emortuis affectib; aspirare. Et nequaq; ardua infractaq; ceruice/ ad borā breuis etatis. Exultate vt in p̄petuū cōregnetis vbi tamen merces v̄ra copiosa est i celis. **S**i hec et h̄mōi in sonaret mō nostris aurib; illa felix beatorū concio. illa supna sanctorū ecclesia (o doctissimi et sapientes viri) quid agerem⁹ quid cuperem⁹ quo pacto estuarem⁹. quis nostrū est qđ nō totus exultaret? Quis hoc audies/ nō erubesceret putrescere iacēs i peccatis? Quis nō potius assurgeret saliens et exultans in deū viui qm̄ copiosa merces est in celis; **N**ihilomin⁹ si nō in infidelitate obfuerim⁹/ sic dicūt/ sic vocāt. sic acclamātes alliciūt. Obtemperem⁹ igit̄ vocantib; amicis. et talib; amicis. vt ad celestes nuptias inuitātes/ verecūda repulsa nequaq; p̄fundamus. nō reijciam⁹ oblatam vltro mercedem. dū licet et temp⁹ est. sed exultemus toto conatu mētis vbi nostra merces copiosa est in celis. quod ip̄e cōcedere dignetur rex regū et domin⁹ dominantū qui est sanctorū suorum copiosa merces Amen.

Sequitur alius sermo fact⁹ i solēnitāte oīm sanctorū. ab eodē

Uidens ih̄s turbas. ascendit in montē **M**ath. v. c. Doctissimi ac sapientes viri/ talis rā/ taq; est diei hui⁹ celebritas. vt in collaudatione hui⁹ abū dantia magis laborem⁹ q̄ inopia. Etenī viarū simul occurrētū multiplicitas/ viatorē qñq; turbat amplius. q̄ p̄moueat. verūq; fit illud decepti amantis apud **A**sones. Inopem me copia fecit. Si enī vn⁹ aut alter sanctorū famabiliū/ omni laude humana superior esse ab eloquentissimis viris sepe cōfessus est. meus sermo qualis erit que p̄conia nō vnus aut paucorū. sed omniū cōplectat. Adde qđ hīc yberima et longe varia loquēdi materia suppetit. **T**ū

de ciuitate supna. de qua gloriofa dicta sūt **T**um de p̄mio beatorū/ tam essentiali/ q̄ substāiali in aīa. et substāiali in corpore et actuali in vtrisq;. Deniq; de virtutibus omnib;. de donis. de beatitudinib; alijsq; ornamētis. quib; sancti tui in gloria nunc triūphantes/ et olim in vita agonisantes p̄diti sunt et fuerūt. **N**ō si oīa nūc dicere uero/ van⁹ erit et inexplebilis conatus meus. incidāq; in illud. **D**īa qui dicit. nihil dicit. **P**ropterea vnū tm̄modo. quod isto sermone dicit. illud penitus in exemplū relinqui nūc aggrediar. illius auxiliū/ i quaz velut in montē **J**esus descendēdo p̄ mariam matrē ascendit. implorat̄. p̄sentem⁹ illi aue angelicū **A**ue rē. **V**idens ih̄s turbas rē. **O**bscuro doctissimi et sapientes viri. **O**mittam⁹ interim corticē l̄ralis materie et interiora myſteria penetrantes/ verba hec n̄ro p̄posito coaptē. vt in p̄mis neminē cōturber. qđ de ih̄u solo/ verba hec contexta sunt. qm̄ tanta est capitis mēbro rūq; cōnexio. vt qđ de capite x̄po dicit̄/ dicitur et de quolibet sanctorū. qđ vidēs turbas ascendit in montē. **S**ed quo ascensu. et ad quē montē? **A**scensus iste non pedib; corporis sed p̄is affectib; atq; virtutib; perficitur. **D**e quali ascensione loquit̄ ad deū propheta **B**eatus inquit homo cuius est auxiliū a te. ascēiones in corde suo disposuit in val. la. in lo. qu. pos. **P**orro mons iste ad quē ascendit/ mons syon est. mons coagulatus. mons pinguis. in quo beneplacitū est deo habitare. iuxta illud qđ ibidem subinfert. **E**tenī benedictionē dabit legislator. abunt de virtute in vir. vi. de. de. in syon. **E**terū a turbis secedere conuenit alia/ iuxta numerū septem beatitudinū in euangelio bodierne celebritatis. enumeratarum. **P**ostq; veniat anima ad deū et ad montem sanctorū eius. nunc in spe per speculum et enigma. tandem in re per nudam perspicuāq; visionem. **E**t in h̄mōi qualicunq; deductione. nunc ad nostrā exhortationem. nunc pro sanctorū collaudatione. versabit sermo noster. **E**t quis vnicus in genere sit ascensus in deū. et in montem sanctū eius. quem ascensum **A**ug⁹. posuit amorem. vsq; ad contemptū sui/ sicut ecō/ tra amor sui vsq; ad cōtemptū dei/ mergit in infernū. **N**ihilomin⁹ septuplex hic ascēsus in specie numerat. quasi totidem gradus myſtice **J**acob scale. vbi sunt angeli